

MULȚUMIM, GHEORGHE FALCĂ!

Dacă dincolo de Carpați recunoștința reprezintă o povară, care cu vremea se sprijină pe ură, suntem bucuroși, că aici în Țara Banatului, încă putem privi grațitudinea ca pe o datorie de onoare. Dovadă „Gala” anuală, la care ne cinștim valorile și gestul de azi, prin care mulțumesc, în numele membrilor Biroului Director al Adunării Regionale a Uniunii Jurnaliștilor din Banatul Istoric, al Senatului Uniunii, edilului municipiului Arad, pentru modul genuin în care și-a păstrat onoarea cuvântului dat.

Gheorghe Falcă, destoinicul primar al Aradului, a convins Senatul Uniunii, la întrunirea din 15 ianuarie a.c., că Aradul poate și merită să fie gazda unei sărbători de asemenea anvergură. Și Gheorghe Falcă, bărbatul de da și de nu, omul care știe, asemeni altor prieteni ai Uniunii, să moară la locul și pe vorba lui,

a arătat că, pentru o întreagă amiază de vară, Aradul a fost capitala meritoasă, a spiritualității transilvane și bănățene.

Întâlnind în Gheorghe Falcă un bărbat, la care demnitatea nu e cazuală, am reușit, ca în binecuvântata zi de 12 iunie, să putem arăta, celor care vor și pot să vadă, că nu toată lumea gonește după aur și nu tot rumânul macină pietre de moară în dinți. Și cu reazemul său, am arătat spectatorilor, prezenți în sala Teatrului „Ioan Slavici” din Arad, că în această parte a lumii, mai trăiesc purtători de legende, oameni care, cu sprijinul bărbaților politici din stirpea lui Mocioni și Bocu, vor face ca Mureșul să nu mai fie un hotar, care separă Banatul de Ardeal, ci o axă pe care, cu timp și răbdare, să ne redefinim un destin comun. Spune Vlahuță la un moment dat, citat preluat și de Grigore Caraza ca motto la cartea sa zguduitoare, „Aiudul însângerat”:

„Îi trebuie neamului acestuia o generație, care să se jertfească, o generație de viteji și de patrioți până la nebunie. În toate timpurile au fost căutați oamenii de treabă, dar niciodată n-am avut mai mare nevoie ca acum de luptători hotărâți, de oameni vrednici și de caracter, pe care să nu-i abată nimic din drumul lor...”

Ei bine, cu oamenii politici prezenți la Arad, generația cerută de Vlahuță pentru neamul său, trăiește azi, în Țara Banatului și în Țara Ardealului!

Iar dacă smerenia înseamnă să zici întodeauna: iartă-mă, atunci educația imperială a Țării Banatului, obligă să mulțumești brațului care ți se întinde ca sprijin.

Mulțumim, Gheorghe Falcă!

VASILE TODI
PREȘEDINTE AL UNIUNII JURNALIȘTILOR
DIN BANATUL ISTORIC

Romanța nemuritoare și autorul ei uitat

La căsuța cu zorele

Petre Popescu-PEPPO

La căsuța cu zorele,
Unde-ai mândrei ochi privești,
Vreau să-mi trec zilele mele,
Să beau și să chefuliesc.

Că de când nu mă-ndrăgește,
Am rămas al nimănui;
Ea-n străini tot pribegeste,
Eu, sărman, pe cărării...

Să sporească jalea-n mine,
Lumea fuge pe-unde trec..

Mă blestemă și nu știe
De ce beau, de ce petrec.

C-așa-i omul : se îmbată
Cu câți bani a mai rămas,
Că nu știe niciodată
Ce-l așteaptă peste-un ceas.

LA PAS PRIN CAPITALA BANATULUI • LA PAS PRIN CAPITALA BANATULUI

IOAN HAȚEGAN

Careul rascian de odinioară cuprindea un spațiu din perimetrul străzilor Gh. Lazăr, Ungureanu, Piața Unirii, E. Grigorescu. Aici s-au construit diverse clădiri monumentale servind direct cultului ortodox sau fiind administrate de acesta și aducând astfel venituri. În acest careu erau primăria rasciană, catedrala ortodoxă, clădiri de locuit și Palatul episcopiei ortodoxe a Banatului. Această clădire are forma unui patulater, cu parter și etaj. Ea a fost construită între anii 1745-1747 în vremea când era episcop George Popovici și a fost destinată a deveni reședință episcopală. În arhiva episcopiei se mai păstrează planurile originale ale palatului. Ceea ce vedem noi astăzi sunt restaurări și completări din anii 1905 și 1906. Din anul 1865 palatul revine episcopiei ortodoxe sârbe și adăpostește azi Episcopia ortodoxă sârbă. În anul 1911 fațada este transformată prin

Palatul episcopiei ortodoxe - vicariatul ortodox sârb

adăugarea unor elemente specifice sârbești, tratate într-o manieră modernă, în anii '80, odată cu întreaga Piață a Unirii, clădirea este renovată. Fațada din piață este mai scurtă dar frumos ornamentată. Balconul, ca și blazonul episcopal, aduc frumusețe tradiției. Fațada de pe str. Gh. Lazăr este ceva mai lungă, mai sobră dar

la fel de frumoasă. Portalul maiestuos, scara interioară, ornamentica holurilor sunt doar câteva dintre elementele care aduc palatul episcopal ortodox în atenția trecătorului ce poate admira arhitectura unei clădiri monumentale. Dacă turistul intră în hol are parte de câteva surprize plăcute: poate vizita colecția muzeală, înființată în anul 1964 și adăpostită în 6 încăperi. Sunt aici icoane, gravuri, portrete și obiecte de cult, pe care vă invit (cu stăruință) să le vizitați pentru că sunt deosebite ca valoare, mod de tratare și numele care le-au creat sunt de referință pentru arta religioasă ortodoxă a Banatului. De luni și până joi între 7,30 și 15,30, iar vineri între 7,30-13,30, vă așteaptă personal specializat și explicații competente. Biblioteca sârbească este, mai nou, o altă atracție pentru cititori și cercetători. Iar arhiva fostei episcopii ascunde - pentru pasionați - multe, multe surprize. Palatul este clădirea pe care-ți face oricând plăcere să o privești.

Foaia de Giarmata

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

DOMNUL PRIMAR VIRGIL BUNESCU, INVITAT DE ONOARE LA ARAD

ARADUL A GĂZDUIT A ȘASEA EDIȚIE A „GALEI PREMIILOR UNIUNII JURNALIȘTILOR DIN BANATUL ISTORIC”

ION CUBIN

Numeroase personalități, din mai multe domenii, din vestul țării, dar și de la nivel național, s-au întrunit joi, 12 iunie, la Teatrul Clasic „Ioan Slavici” din Arad, la a VI-a ediție a Galei Premiilor Uniunii Jurnaliștilor din Banatul Istoric.

Înființată în anul 2009, Uniunea Jurnaliștilor din Banatul Istoric, al cărui președinte este omul de cultură Vasile Todî, acționează pentru păstrarea culturii, tradiției și spiritualității bănățene, prin editarea a peste 49 de publicații, care apar pe întreg teritoriul Banatului Istoric. Revistele fanion ale Uniunii, sunt „Scrisul bănățean” și jurnalul regional „Banatul”.

Anual „Gala” reprezintă un eveniment de anvergură prin care Uniunea Jurnaliștilor din Banatul Istoric își propune recunoașterea meritelor marilor personalități din Țara Banatului.

Aflată la cea de-a VI-a ediție, „Gala” din acest an a fost onorată de laureați din județele Arad,

Caraș-Severin, Timiș și Hunedoara. Urmând unei consuetudini au fost conferite distincțiile Uniunii și unei personalități din afara Țării Banatului și anume actorului Mircea Albulescu.

Cinstim astăzi personalități ale căror virtuți sunt așa de cunoscute, încât nu este nevoie să mai fie prezentate. Este o gală a cinstirii, o sărbătoare a recunoștinței, a celor mai importante valori, din ceea ce se definește ca fiind Regiunea de Vest, a declarat, în începutul alocuțiunii sale,

președintele U.J.B.I., domnul Vasile Todî.

Lista laureaților din acest an, pe secțiuni, a fost următoarea: *secțiunea academică* - prof univ. dr. Ioan VINTILA, *istorie* - Liviu GROZA, *jurnalism* - Constantin MĂRĂSCU, *sport* - Helmuth DUCKADAM, *literatură* - Ion Marin ALMĂJAN, *administrație* - Nicolae ROBU, *folclor* - Petrică MOISE, *muzică clasică* - Ioan Coriolan GĂRBONI, *culte* - P.Ș. GURIE, Episcop al Devei și Hunedoarei și I.P.S. dr. Timotei SEVICIU - Arhiepiscop al Aradului, *medicină* - Dan POENARU, și Marilen PIRTEA - *învățământ universitar*.

Legat de popularizarea evenimentului în alte regiuni ale țării, domnul Vasile Todî a mai adăugat, la închiderea „Galei”: *Cei, care sunteți din alte țări românești, mergeți și povestiți cum se răsplătesc valorile în Țara Banatului și în Țara Ardealului.*

Domnul ing. Virgil Bunescu, primarul comunei noastre, a fost prezent la „Gală”, în calitate de invitat de onoare.

„GIARMATA ESTE COMUNA MEA NATALĂ, ACOLO UNDE MI-AU CRESCUT VISELE ȘI UNDE AM VĂZUT PENTRU PRIMA OARĂ BOLTA ALBASTRĂ A CERULUI”

Giarmata este o comună frumoasă, care a reușit să se evidențieze prin oameni valoroși, excelând pe plan educativ, sportiv, cultural; cu alte cuvinte este locuită de oameni aleși, care fără îndoială aduc cinste localității, și este condusă cu grijă de domnul primar Virgil Bunescu. Domnia sa și-a arătat

preocuparea pentru educație și celelalte domenii, prin proiecte care dau speranță locuitorilor (proiectul modernizării căminului cultural, realizarea unui campus școlar etc).

În instruirea și educarea tineretului, locul de frunte îl ocupă profesorul, lui i se încredințează sarcina cu cea mai mare răspundere: pregătirea de specialitate și educația tinerilor. Ce altă profesie poate să aducă o mai mare mulțumire, decât aceea de a vedea cum copilul se deschide și se dezvoltă sub ochii dascălului ca o floare! Această „înflorire” constituie cea mai înaltă răsplătă, iar când elevul

are rezultate bune nu poate decât să aducă o mare satisfacție, școlii și desigur, dascălului.

Una dintre elevele care fac cinste comunei noastre și care a adus satisfacție dascălilor, se numește Maria Daniela Tamaș, este elevă în clasa a VIII-a la școala gimnazială Giarmata. În exclusivitate pentru „Foaia de Giarmata” ea ne-a spus: *Pot spune că am rezultate foarte bune la școală, am participat la Olimpiada de limbă și literatură română la etapa locală în clasa VIII-a,*

iar în clasa a VII-a am ajuns până în etapa județeană. Vreau să subliniez că ore suplimentare nu am luat, dar merg frecvent la meditațiile care se fac la școală și mă ajută foarte mult. De fiecare dată părinții mei m-au susținut, au fost mândri și emoționați, când participam la concursuri; își doresc să ajung undeva <<cât mai sus>>. Îmi place să citesc, să îmi dezvolt vocabularul și îmi plac activitățile sportive, activitățile extrașcolare.

Încrăzătoare în forțele proprii, Maria Daniela vrea să urmeze Liceul Teoretic Jean Louis Calderon din Timișoara, iar pe viitor i-ar plăcea să meargă la Facultatea de Comunicare și Limbi străine. Ne spune că oriunde s-ar afla nu o să uite comuna ei dragă și profesorii: *Giarmata este comuna natală, acolo unde mi-au crescut visele și unde am văzut pentru prima oară bolta albastră a cerului, iar în școala gimnazială Giarmata există profesori foarte buni, de care sunt mândră și îi voi prețui mereu, le doresc tot binele din lume!*

MATERIAL REALIZAT DE
ANDRADA CADARIU

ȘCOALA GIMNAZIALĂ GIARMATA Clasa Pregătitoare

Prof. Înv. Primar: Anca CHIRILĂ

CIUBOTARIU DAVID
CORBAN DAVID
CREȚU ADRIAN
DONICI PETRE
EACOMI SIMONA
FLUTUR GABRIEL
IZVORANU ALEX

MERJAN LARISA
MOLDOVAN NICOLETA
PAȘCALĂU DIANA
PĂTRUȚ DENISA
PURCEL DĂRIA
PUȘCAȘU CĂTĂLIN
SABO DĂRIA

STĂNUC COSMIN
TRĂILĂ RAMONA

Foaia de Glimboca

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

Glimboceni de NEUITAT

GHEORGHE FRĂȚILĂ – PREOT, DEPUTAT

(n. 1889, BUNĀARD-SB – d. 13 DECEMBRIE 1936, Glimboca)

ION CUBIN

Tracând prin centrul comunei Glimboca îți captează atenția un bust amplasat, cu câțiva ani în urmă, în fața școlii din localitate. Mergând pe firul istoriei, aflăm că preotul Gheorghe Frățilă s-a născut în județul Sibiu, fiind fiul lui Gheorghe, primar în comuna Bungard, și al Paraschivei, el având încă patru frați: Maria, Paraschiva, Eva și Ion.

Școala primară a absolvit-o în comuna natală, după care a studiat Liceul, Institutul, Pedagogia și Academia Teologică la Sibiu. În cursul activității sale foarte intense, s-a pregătit în particular și pentru studii de drept, absolvind examenele juridice la Facultatea de Drept din Cluj. La examenul de competență preotească a obținut calificativul „Foarte bine”, în fața unei comisii conduse de Mitropolitul Ioan Mețianu.

O vreme a funcționat ca învățător, iar în anul 1914 s-a căsătorit cu Aurora, fiica preotului Iuliu Musta, din Glimboca, în același an fiind hirotonisit

diacon și prezbiter de către Episcopul Dr. Miron Cristea, asistat de arhimandritul Filaret Musta și diaconul Dr. Cornel Corneanu, devenind preot la Glimboca.

Păstor bun și iubitor al poporului, cum era, nu s-a îngrijit numai de trebuințele sufletești ale credincioșilor săi, ci și de prosperitatea și înaintarea culturală și economică. Gheorghe Frățilă a păstorit comuna timp de 24 de ani, perioadă în care a avut realizări deosebite, cum ar fi: repararea bisericii, căminului cultural și primăriei comunale, construirea unei școli cu etaj, ridicarea unui monument al eroilor și a numeroase troite, amenajarea cimitirului, înființarea Oastei Domnului, cooperativa, construirea unei biserici în localitatea Ferdinand (azi orașul Oțelu Roșu) etc. A exonerat pe seama comunei o pădure de 600 jug., numită *Sașa*, lemnul acestei păduri fiind destinat pentru împodobirea satului cu clădiri de instituții corespunzătoare, moderne.

În perioada antebelică a susținut cauza națională a românilor, drept recunoștință, fiind ales după Unirea din 1918, ca și deputat al județului Severin în Parlamentul României. Adunarea eparhială l-a ales membru în Adunarea Protopresbiterală și membru în Consistoriul Spiritual Eparhial, iar P.S. Dr. Vasile Lăzărescu, episcop diecezan, l-a

numit președinte al acestui consistoriu, iar pe patul de suferință l-a distins personal și cu brâu roșu.

A avut cinci copii: Alexandru, care mai târziu ajunge doctor primar, studiind medicina la Facultatea din Cluj, și mai apoi director al spitalului unificat din Oțelu Roșu, o fată, Aurora, căsătorită cu preotul Pavel Luca, alți trei copii și anume Iulian, Lucreția și Gheorghe, care mor în epidemia de scarlatină din anul 1921.

Preotul Gheorghe Frățilă se sfârșește în vârstă de numai 47 de ani, răpus de o boală la ficat. Rămășițele pământești au fost conduse în cimitirul satului de un sobor de 29 de protopopi și de preoți.

Bustul preotului Gheorghe Frățilă se află în fața școlii gimnaziale cu același nume, din comuna Glimboca.

AȘEZĂMÂNTUL SOCIAL DE LA GLIMBOCA A FOST ÎN HAINE DE SĂRBĂTOARE LA PRAZNICUL „SFINTEI TREIMI”

Prof. CAMELIA POPA

Luni, 9 iunie, la așezământul social-filantropic „Sfânta Treime” de la Glimboca, numeroși credincioși au venit în „colțul de rai”, care s-a dezvoltat pe Valea Satului, pentru a sărbători hramul bisericii de aici. Participanții au fost onorați de vizita P.S. Lucian, Episcopul Caransebeșului, anunțată cu câteva luni în urmă, care a oficiat o slujbă în altarul de vară al așezământului, alături de un sobor de preoți și diaconi. De menționat și prezența protopopului Caransebeșului, Liviu-Mihai Drăgan, cât și a protopopului – ctitor al așezământului, Nicolae Rădulescu. Cu această ocazie, a fost hirotonit diaconul Alin-Ioan Rada, ca preot al

Parohiei Moldovița, din Protopopiatul Moldova Nouă. Răspunsurile liturgice au fost date de Grupul „Ethos” al Episcopiei Caransebeșului.

Alături de beneficiarii așezământului, au participat autorități locale, credincioși de la Glimboca, din mai multe sate de pe Valea Bistrei, din Caransebeș sau de mai departe. Aici își au căminul circa 40 de vârstnici, fiind îngrijiți de maici și de un personal care pune mult suflet pentru ca aceștia să aibe liniște sufletească, să fie îngrijiți și hrăniți. Despre aceste lucruri a menționat și ctitorul așezământului, protopopul Nicolae Rădulescu: „De fiecare dată am încercat să alinăm suferința celor bolnavi, am dorit și dorim să punem în practică ceea ce am învățat în școală, ceea ce ne-a învățat viața”.

La rândul său, P.S. Lucian, Episcopul Caransebeșului, a mai menționat: „Aici, la Glimboca, la acest centru social-filantropic, putem spune că armonia dintre cele două surori, Marta și Maria, este la ea acasă. Armonia dintre cele materiale și cele spirituale, aici este perfectă. Suntem într-o mănăstire unde «ora et labora» este deviza tuturor, a ctitorilor, ostenitorilor, dar și a beneficiarilor. Cu toții se roagă și muncesc pentru ca acest așezământ să prospere”.

Așezământul social „Sfânta Treime” este situat la circa 3-4 km de satul Glimboca, pe partea dreaptă a râului Bistra, adică la circa 7 km de Oțelu Roșu și circa 18 km de Caransebeș. Căminul de bătrâni de aici oferă celor îngrijiți un trai decent, spațiile fiind construite la standarde moderne, iar serviciile, de asemenea, deosebite pentru bătrânii părăsiți de familii, bolnavi sau cu venituri reduse. Acest așezământ a fost construit cu sprijinul Organizației „Crucea Roșie” din San Marino, în perioada 1999-2007.

În 6 decembrie, cu ocazia praznicului „Sf. Nicolae”, P.S. Lucian, episcopul Caransebeșului, va târnosi biserica din cadrul așezământului.

GLIMBOCEANA

Prof. FLAVIA BISTRIAN

Banatul este țara simțământului artistic, unde cântecul este la el acasă și unde sufletul cald te îndeamnă la joc. Glimboca este recunoscută în lume și, asta o putem spune cu mândrie, când îi amintim pe cei doi mari coreografi și dansatori Ion Munteanu și Afilon Lațcu.

Fiind nepoata lui Ion Munteanu, am vrut să duc mai departe tradiția și am făcut o formație de dansuri, care în prezent se numește „Glimboceana”. Fetele din componența acestei formații sunt elevele școlii gimnaziale „Gheorghe Frățilă” din Glimboca și pe la toate concursurile ne-au reprezentat cu cinste, obținând locuri „ge frunce”. În ultimul an școlar,

am participat cu aceste minunate fete la festivaluri, concursuri de creație și concursuri artistice: „Parada portului popular” Reșița, „Mândru-i graiul bănațan” Reșița (2013), „Ciobănașul” Băuțar, „Drag mi-i graiul bănațan” Reșița, „Doina Bistrei” Măru, „Tata Oancea” Bocșa, „Gugulan cu car cu mere” Caransebeș (2014).

Tot din rândul acestor minunați copii sunt și cei care recită poezii în grai bănațean și o spun cu atâta drag și voie bună, încât se poate zice: „graiul este la el acasă”! Cinste lor, copiilor”!

Foaiia F de Vermeș

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

ECOURI DE LA FESTIVALUL „LALEAUA PESTRIȚĂ”

„Festivalul Laleaua Pestiță, organizat la Vermeș, nu a atras doar interpretii de muzică populară ci și spectatorii”.

Gelu STAN - etnomuzicolog, membru în Senatul Uniunii Jurnaliștilor din Banatul Istoric

bănățean.

La Gala Laureților, pe scena din Vermeș, într-un cadru cu totul aparte, tinerii interpreți așteptau emoționați rezultatele finale pentru a se declara cu adevărat câștigători, dar cu siguranță în fața publicului de la Vermeș sunt câștigători. Dovada principală a fost susținerea sinceră a publicului pentru fiecare concurent în parte, iar emoția, zâmbetele, aplauzele au fost aceleași pentru fiecare dintre ei, fără doar și poate acest lucru te face cu adevărat învingător.

În fumoasa comună cărășană Vermeș, la Festivalul „Laleaua Pestiță”, am avut prilejul să întâlnim oameni deosebiți care s-au dovedit a fi mari iubitori de cântec și joc popular

Înainte de a se desemna câștigătorii pe scenă din comuna Vermeș, am avut onorabila ocazie să stăm de vorbă cu președintele juriului la ediția a doua. Iată ce a declarat maestrul Gelu Stan:

Domnule Gelu Stan, în calitate de președinte al juriului acestui festival de suflet „Laleaua Pestiță”, ce ne puteți spune despre această ediția care s-a organizat în comunele Ramna și Vermeș?

► În primul rând vreau să vă spun că este un lucru deosebit, iar acest festival are o titlatură care este puțin mai aparte, deoarece din capătul locului când se spune „Laleaua Pestiță” este deja o atenționare pentru orice om, care în momentul în care aude acest titlu se întrebă „Doamne, ce o fi asta?”

Curiozitatea în cazul acesta este un lucru pozitiv, deoarece nu atrage doar interpreții de muzică populară, ci și spectatorii, după cum se observă la Vermeș este o sală arhipli-

nă de spectatori care iubesc cântecul popular bănățean.

Domnule președinte, de ce s-a ales anul acesta ca festivalul „Laleaua Pestiță” să se organizeze în frumoasele comune din Banatul de Munte?

► Problema este în felul următor, din câte am aflat și eu, este vorba de cei doi organizatori: Centrul de Cultură și Artă al Județului Timiș și Centrul de Conservare și Promovare al Culturii Tradiționale Caraș-Severin, ei sunt inițiatorii acestui festival, au decis ca festivalul să se organizeze într-un an în localitățile din Județul Timiș și în celălalt an să se organizeze în Județul Caraș-Severin dar este vorba numai de Valea Pogăniciului, fiindcă pe această vale se găsește laleaua pestriță, care este unică și este ocrotită de lege.

- va urma
INTERVIU REALIZAT DE
CORNELIA FLOREA

DICȚIONAR DE CUVINTE ÎN GRAI BĂNĂȚEAN

Orbe d'ale noastre

F

Faită, s.f. (despre animale) = rasă, soi
a se fălăni, vb. = a se lăuda
farbă, s.f. = vopsea
fârtai, s.m. = sfert
fest, adv. = neîncetat, întruna
fiacăr, s.n. = caleașcă
fioc, s.n. = sertar

Rubrică coordonată de Estera ROSENBLUM

Epigrame politice

Romulus Zăroni, a fost ministrul Agriculturii și domeniilor în Guvernul Petru Groza. Corneliu Coposu, care l-a cunoscut pe țăranul Romulus Zăroni, spunea despre el că era un „chiabur de mâna întâi”, că avea o bibliotecă impresionantă pentru un țăran, cu 7-800 de volume de cultură generală, politice și de agronomie, că a făcut un liceu german de specialitate și că vorbea și citea fluent germana. Totuși pentru el, Păstorel Teodoreanu a scris cele mai supărătoare epigrame. Pentru cei mai tineri cititori le publicăm, desigur, în ... premieră.

Ministrului Zăroni

Caligula Imperator
A făcut din cal, senator,
Petru Groza, mai sinistru,
A făcut din bou, ministru...

Zăroni în apărarea lui

Nu-nțeleg de ce-i sinistru
Că eu nu sunt prim-ministru
Eu nu sunt decât ecoul
Petru Groza este ...boul!

Rubrică îngrijită de Roxana BALAȘ

NE-AM ÎNTERESAT PENTRU DUMNEAVOASTRĂ

ACTE NECESARE PENTRU A OBȚINE AJUTORUL DE ȘOMAJ

MIRA VĂDRARIU

Dacă ai rămas fără loc de muncă de ceva timp, dar nu a trecut un an, mai ai vreme să depui actele pentru a beneficia de ajutorul de șomaj. „Banatul” îți spune care sunt documentele necesare de care ai nevoie.

Dacă ești în situația de a solicita ajutorul de șomaj trebuie să depui actele necesare la agențiile județene. Iată ce trebuie să conțină dosarul de șomaj:

- Act de identitate + copie xerox;
- Act de studii și de calificare sau adeverință de absolvire + copie xerox;
- Adeverință medicală cu mențiunea „apt de muncă” sau „clinic sănătos” (eventuale restricții medicale), valabilă 30 de zile de la data eliberării;
- Act de la organele financiare din care să rezulte că solicitantul nu realizează sau realizează din activități autorizate potrivit legii venituri mai mici decât valoarea indicatorului social de referință - valabil 90 de zile de la data eliberării;
- Decizia de încetare a activității de la locul de muncă;
- Adeverință - tip, conform anexei 26 la HG 174/2002 completată de fostul angajator.

Din albumul „Lalelei pestrițe”

Vermeș - 2014

Foaia de Sănandrei

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

Dragi elevi voi sunteți viitorul, deci... Cultivați-vă viitorul!

Iosif MINNICH - director

Profesorul este omul spre care privesc cu respect și speranță cetățenii deoarece el trebuie să țină, în primul rând, seama de aspirațiile spre cultură ale epocii noastre, să facă în așa fel încât școala pe care o slujește să se adapteze mereu și mereu noilor cerințe ale vieții, să răspundă tot mai plenar interesului pentru cunoaștere, dorinței vii a copiilor spre cultură, să-i educe. Munca lui este complexă și cere o maximă dăruire.

În comuna Sănandrei, într-o zi frumoasă de vineri, iată-ne de vorbă cu domnul Minnich Iosif, directorul școlii, un stimabil domn profesor de matematică, iar matematica se spune că este o știință sau o materie exactă, cu aceeași exactitate ne-a vorbit și domnul director.

Cu siguranță managementul școlii din comună se află pe mâini forte, dovadă fiind aspectul interior și exterior al școlii, dar și diplomele elevilor de pe panouri.

Domnul director, Minnich Iosif, ne-a vorbit cu mândrie și admirație despre realizările elevilor, dar și despre cadrele didactice din școală.

Domnule Director, mai întâi, vă rog să vă prezentați cititorilor revistei „Banatul” dar și oaspeților comunei noastre, care vor avea prilejul să vă cunoască prin intermediul acestui fastuos jurnal.

► Mă numesc Minnich Iosif (Puiu) și sunt unul dintre fiii acestei comune.

Cei mai frumoși ani sunt anii de școală... Fiecare mai degrabă sau mai târziu va gusta din cei mai frumoși ani, anii de școală, anii care nu se uită și rămân grași în fiecare inimă cu cele mai frumoase amintiri. De aceea vreau să vă întreb, care este cea mai frumoasă amintire din școala unde ați învățat și v-ați format?

► Am învățat primii opt ani la școala din Carani, școală de care sunt mândru și astăzi. Amintiri frumoase sunt multe..., dar, pentru a fi actual, voi spune că „pauzele sunt cele mai frumoase”.

Domnule director ce v-a derminat să urmați această frumoasă carieră de dascăl, ați avut un model de urmat din rândul foștilor dascăli?

► Modelul pe care l-am îndrăgit și pe care îl voi păstra veșnic în amintire, alături de toți dascălii mei, este domnul profesor de matematică Ghebeleş Cantemir.

De cât timp sunteți director la Școala Gimnazială Sănandrei?

► De peste șase ani sunt directorul Școlii Gimnaziale Sănandrei.

Ne aflăm într-o școală frumoasă, modernă, cu toate dotările necesare, iar dumneavoastră cu siguranță că în acești ani ați avut multe succese. Care considerați că au fost cele mai mari realizări ca director?

► Cea mai mare realizare, de care vă pot spune că sunt mândru, este reabilitarea tuturor clădirilor școlilor și grădinițelor de pe raza comunei Sănandrei și dotarea acestora la un nivel corespunzător, precum și coagularea unui colectiv de cadre didactice bine pregătite profesionale, care pun mult suflet în actul educațional.

Domnule director aveți susținerea din partea conducerii primăriei în desfășurarea activităților didactice, există o colaborare bună între cele două instituții?

► Colaborăm foarte bine cu primăria, existând o permanentă susținere atât în activitățile curriculare, cât și în cele extracurriculare.

Știm cu toții că un director are un program încărcat. Ați putea să ne spuneți care sunt activitățile pe care le face un director într-o zi de lucru?

► Activitățile sunt multiple, variate și complexe, pornind de la orele la clasă și continuând cu îndrumarea și controlul tuturor sectoarelor din unitate.

Care credeți că este viitorul elevului român în condițiile actuale? Și care este părerea dvs. vizavi de evaluarea națională a elevilor din clasa a IV-a?

► În opinia mea viitorul elevului român se clădește pe tot parcursul școlarizării, evaluările naționale la nivelul claselor a II-a, a IV-a și a VI-a, au rolul de monitorizare, avertizare și ghidare pentru o bună reușită în viață.

Iată că am ajuns la finalul interviului și vreau să vă mulțumesc pentru amabilitatea dvs.! Iar pentru că se apropie momentul încheierii anului școlar, vă îndemn să transmiteți un mesaj elevilor din comuna Sănandrei.

► Dragi elevi voi sunteți viitorul, deci... „Cultivați-vă viitorul!”.

INTERVIU REALIZAT DE
ANA-MARIA POPA

Copiii din SÂNANDREI S-AU BUCURAT DIN PLIN DE ZIUA COPILULUI

SABINA LIVESCU

Primăria comunei Sănandrei, ca în fiecare an, le-a oferit micuților de Ziua Copilului surprize plăcute, astfel a organizat pe cheltuiala proprie, evenimente frumoase pe placul acestora. La acest eveniment, au participat toți copiii din cele trei sate ale comunei: Sănandrei, Cărani și Covaci.

Surpriza cea mare a constat în deplasarea celor 200 de prichindei de grădiniță, din cele trei sate, la McDonald's în Timișoara, în parcuri. Micuții au servit un meniu, iar în continuare i-au

așteptat și alte surprize, special pregătite pentru ei. Primăria, pentru această deplasare, a închiriat și două microbuze. Desigur, a urmat rândul celor 220 de copii de la clasele 0-IV, care s-au bucurat și ei de Ziua Copilului, au vizionat un film 3D la mall, unde au servit și masa, tot datorită generozității primăriei. De asemenea, nu au fost uitați nici copiii puțin mai mari, din clasele V-VIII, pentru care s-au organizat mai multe competiții sportive, cea mai interesantă fiind Cupa școlii Sănandrei la Fotbal.

Trebuie să amintim, că domnul primar, Claudiu Coman, împreună cu directorul școlii, domnul Iosif Minnich, au lansat, anul trecut, o provocare pentru elevii cu rezultate foarte bune la învățătură, încât premianții locurilor I, II și III, din fiecare clasă, se vor bucura de un sejur la Băile Felix, în perioada 11-13 iunie, cheltuielile urmând a fi suportate tot de primărie.

ȘCOALA GIMNAZIALĂ SÂNANDREI Clasa Pregătitoare

Prof.: Maria BURILEANU

Sandor Melissa
Moșoroceanu Cristina
Mihai Vlad

Badea Mariana
Bucovician Casian
Ciobanita Andreea
Cozma Răzvan
Crișan Denisa
Dănilă Andrei
Dănilă Victor
Droga Mark
Mihăilescu Selena
Mineia Romina
Mut Alexandru
Negrea Marius
Nenadov Snejana
Pislaru Alecsia
Roman Cristian
Sirbu Adela

Foaia de Făget

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

FĂGET - MARGINA - COȘAVA - CURTEA - ROMÂNEȘTI

Prof. DUMITRU TOMONI

Acest itinerariu cuprinde o serie de vestigii arheologice din epoci străvechi, monumente feudale și de arhitectură populară, monumente publice sătești de lemn: biserici, scoli, primării și spații de odihnă și agrement.

FĂGET

Orașul este situat în partea de nord-vest a munților Poiana Ruscă, pe drumul național 68 A Ilia-Lugoj și linia CFR 212. Dinspre valea

Casa de cultură din Făget

Mureșului, localitatea este accesibilă fie direct de la Săvârșin, pe un drum modernizat de 22 Km.,

fie prin Ilia. Trecând prin Făget semnalăm pe terasa inferioară a râului Bega, la marginea de nord a localității, urmele unei fortificații medievale atestate la 1548. Cetatea este parțial cercetată și restaurată. Făgetul este centrul unei zone etnofolclorice distincte (port popular, monumente de arhitectură veche românească, folclor). În centrul orașului se află complexul turistic „Padeșul”, cu un hotel de 43 de locuri, situat pe artera principală la câteva sute de metri de cotul șoselei de unde se desface drumul spre Săvârșin. În acest loc se află busturile lui Eftimie Murgu și Victor Feneșiu. În fața liceului se află bustul lui Traian Vuia, iar la o distanță de câteva sute de metri o modernă bază de agrement cu bar, terasă și un bazin de dimensiuni olimpice. Gara este situată, de asemenea, pe artera principală, la ieșirea spre Lugoj. Din apropierea gării se desprinde un drum modernizat care leagă Făgetul direct cu masivul Poiana Ruscă prin localitățile Drăgsinești și Gladna.

MARGINA

Se află pe drumul național 68 A, la 7 km. de Făget. Este amintită încă înainte de 1300 ca reședință a unui district românesc. Cetatea feudală aparținea în secolul al XV-lea domeniului Huniazilor. (Probabil a fost localitatea de baștină a Elisabetei, mama lui Iancu de Hunedoara) Biserica de lemn ridicată în anul 1737 și pictată în 1784 are

hramul „Cuvioasa Paraschiva” și este monument istoric. Margina se remarcă prin port popular și țesături tradiționale ce pot fi admirate în colecția de artă populară „Letiția Clopoțel”. În anul 1912 s-a înființat Intreprinderea chimică pentru valorificarea bogatelor resurse forestiere din zonă, de către o firmă austro-ungară. Începând cu anul 1968 trece sub patronajul Intreprinderii „Solventul” Timișoara. Aici s-a născut cel mai mare prozator al Banatului, Sorin Titel, și a trăit o parte a vieții publicistul Ion Clopoțel.

COȘAVA

Așezare paleolitică cu cel mai frumos inventar aurignacian din Banat. În fosta Casă a Poștei a poposit o noapte domnitorul Alexandru Ioan Cuza, în exilul spre Heidelberg. La mijlocul secolului al XVIII-lea s-a construit un han care a fost demolat în 1957. Localitatea este renumită prin port popular și țesături tradiționale de interior.

CURTEA

Este amintită în 1597, făcând parte din districtul Margina și Comitatul Hunedoara. Biserica de lemn construită în 1794 păstrează pictura din 1806, executată pe o ușoară reparație de var aplicată pe scândurile monumentului. Curtea se remarcă prin port popular românesc și țesături tradiționale de interior.

Apă și CANALIZARE ÎN TOATE LOCALITĂȚILE ORAȘULUI FĂGET

MIRELA VASILIU

Cel mai important proiect de infrastructură din Făget prinde contur. Este vorba de investiția operatorului de apă-canal Aquatim de extindere și modernizare a sistemului de ali-

mentare cu apă și canalizare din orașul Făget.

În cadrul acestui proiect au fost executate, recent, lucrări de reabilitare la coloana de apă, pe un număr de 18 străzi din cartierele Telep și Partea Românească. În cele două cartiere au fost executate 400 de bransamente noi, echipate cu contoare de mare precizie, ce beneficiază de citire radio. Locuitorii din Telep au fost legați la noua rețea, urmând ca în următoarele săptămâni să fie bransați și cei din Partea Românească. Spitalul și celelalte unități din zona industrială beneficiază deja de o rețea nouă de alimentare cu apă și canalizare. Reamintim că, prin proiectul Aquatim, se vor realiza, printre altele, la Făget, extinderea rețelei de apă și canalizare, construcția unei stații de epurare, construcția unei stații de pompare și a unei stații de clorinare etc. De asemenea investiția prevede extinderea rețelei de apă și canalizare în toate satele componente: Bătești, Begheiul Mic, Colonia Mică, Bunea Mare, Bichigi, Brănești, Jupânești, Temerești și Povergina.

DIN CARTEA DE ISTORIE A ȚĂRII BANATULUI

OANA LUNCAN

Numele „Banat” a revenit, ca denumire oficială, în 1849. Atunci, Curtea din Viena a alipit Voievodina sârbească de cele trei comitate, constituind în acest fel o singură provincie, intitulată „Voievodina Sârbească și Banatul Timișan”, cu centrul administrativ la Timișoara. După realizarea compromisului dualist austro-ungar la 1867, când ținutul a intrat sub administrația Ungariei denumirea „Banat” și-a pierdut caracterul oficial, zona fiind numită Ungaria de Sud (Del-Magyarorsag).

Banatul nu a mai revenit ca denumire administrativă după 1918, când vechea provincie istorică a fost împărțită între România (2/3), Serbia (1/3) și Ungaria (1%). Doar pentru scurt timp, în vremea regimului comunist, între anii 1960 și 1968, partea de vest a României, cuprinzând actualele județe Timiș și Caraș-Severin și o parte din actualul județ Arad, a purtat numele oficial de „Regiunea Banat”.

Chiar dacă funcția administrativă a dispărut, denumirea „Banat” este încă actuală în teritoriul dintre Mureș, Tisa, Dunăre și Carpați. Din punct de vedere geografic, zona care poartă această denumire este una foarte bine conturată. Pe de altă parte, ea are

o puternică încărcătură istorică, ce trimite mai cu seamă la perioada austriacă, atunci când întreaga regiune a existat nefragmentată politic, sub o singură stăpânire. În sfârșit, Banatul a supraviețuit ca structură identitară pentru locuitorii regiunii. Românii de aici își spun bănațeni, sârbii se numesc ei înșiși „sârbi din Banat”, iar germanii de aici își zic „Banaterschwaben”, pentru ei Banatul fiind totuna cu „Heimat”. Poate din această cauză denumirea regiunii s-a păstrat vie, chiar în lipsa folosirii ei administrative: ea nu poartă numele nici uneia dintre comunitățile care o locuiesc. Prin urmare, aparține tuturor.

Din albumul orașului nostru

„Sunt pictori, în cer, care lasă / Culorile lor să mai cadă / Pe-aci, pe pământ, pe acasă, / Și asta se cheamă zăpadă.”

Foaia de Birchis

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

ÎN VIZITĂ LA MUZEUL SATULUI BĂNĂȚEAN

Gospodăria din Căpâlnaș

Gospodăria din Căpâlnaș provine din Valea Mureșului și a fost adusă la Muzeul Satului Bănățean în anul 1968. Este construită pe o temelie din piatră, din bârne de lemn de gorun cioplite pe patru fețe, îmbinate la colțuri în cheutori drepte. Acest tip de gospodărie era construit in situ, în pădure. Lemnul era pregătit și prelucrat, iar apoi erau aplicate diverse semne pentru ca la fața locului să fie recunoscute piesele care se îmbinau. Inițial, acoperișul gospodăriei era acoperit cu paie, iar din 1990 cu șindrilă. Casa din Căpâlnaș cuprinde camera de locuit în care se află grinda, tinda cu vatra focului cu horn deschis și prispa parțială susținută de un stâlp

cioplit. Ferestrele erau foarte mici și permiteau păstrarea unei temperaturi constante. În curte se află o construcție anexă – grajdul pentru vite și șura. De asemenea există un coteț și o cocină.

Rubrică coordonată de Roxana ANDRIEȘ

Din albumul comunei Birchis

Prezent, în 12 iunie, a.c., la Teatrul de Stat „Ioan Slavici” din Arad, la „Gala Premiilor Uniunii Banatului Istorice”, domnul primar al comunei Birchis, Ioan Guțu, membru în Biroul Director al Adunării Regionale a Banatului Istorice, a fost desemnat de Senat, să înmâneze distincțiile Uniunii, laureatului din acest an la secțiunea foloclor – Petrică Moise.

Cu acest prilej, domnul primar a spus: *Cinstea de a urca pe scena Tetrului din Arad, pentru a înmâna – cele mai înalte distincții ale Uniunii Banatului Istorice – o închin tuturor locuitorilor comunei mele.*

Patricia CARP

DIN CARTEA ÎNȚELEPCIUNII LUI ISUS, FIUL LUI SIRAH

Înțelepciunea înalță capul celui smerit și-l face să șadă între cei mari.
Să nu lauzi pe om pentru frumusețea lui și să nu te scârbești de om pentru chipul lui.
Mică este între cele zburătoare albina, dar rodul ei întrece orice dulceață.
Mai înainte de a cerceta, nu huli; cunoaște întâi și atunci dojenește.
Mai înainte de a nu auzi, nu răspunde; și nu tăia nimănui șirul cuvintelor.
Fiule! Nu te amesteca în multe lucruri,
Că de te vei amesteca în multe lucruri, nu vei fi fără de vină.
Și de vei alerga, nu vei prinde, și de vei fugi, nu vei scăpa.
Mai înainte de sfârșit pe nimeni să nu-l socotești fericit,
Că în fiii săi se va cunoaște omul.

Rubrică îngrijită de Nicoleta BĂDESCU

DIN POEZIA ȚĂRII BANATULUI

Autumnală

Mihai ANTONESCU

*Am intrat pe rândul al doilea al unei vii,
Și mi-a mirosit a pivniță domnească,
Pe rândul trei mirosea a pirostriei,
Iar pe restul, a casă părintească.*

*Am intrat pe un rând oarecare cu porumb,
Și mi-a mirosit a mămligă tăiată cu ața,
A palmă aspră de țaran odihnind pe un dâmb,
A pământ reavăn săpat dimineața.*

*Am intrat în livada de peri și de pruni,
Și mi-a mirosit a răchie galbenă fiartă,*

*A gutui și a meri cu mere dulci și a alunii,
A „sobă de la drum” și a lemn de poartă.*

*Am călcat pragul prispei unui locaș țărănesc,
Și lâna șervetului agățat în pridvor,
Mirosea a urdă și a borș păcurăresc,
A lemn de fag ars domol pe răzor.*

*Am intrat apoi în biserica satului,
Și mi-a mirosit a colivă, must și sarmale reci,
A miere de albine din vatra Țării Banatului,
Și-abia atunci am înțeles rostul cuvântului veci.*

REȚETA LUNII Iunie

Ciorbă BĂNĂȚEANĂ Á LA BIRCHIS

Timp de preparare: 40 min

Gata în: 40 min

Timp de fierbere: 80 minute

Ingrediente

- 300 g fasole albă uscată
- 4 cartofi
- 1-2 cepe roșii
- 1 morcov
- 1-2 ardei
- 500 ml suc de roșii
- 1 linguriță boia iute
- 300 g cârnați de casă picanți
- 2 legături pătrunjel proaspăt
- 1 linguriță ulei de floarea-soarelui

Preparare

1. Se lasă fasolea la înmuiat în apă caldă, timp de 3-4 ore. Se scoate din apă și se pune să fiarbă în câteva ape, până elimină toxinele.
2. După ce s-a fiert, se scoate din apă și se lasă în sită să se scurgă. Separat, se curăță ceapa, ardeii, morcovul și cartofii. Se taie cubulețe, ca pentru ciorbă și se înăbușe câteva minute în uleiul de floarea-soarelui.
3. Se adaugă aproximativ 2 litri de apă și se pun să fiarbă la foc mediu, acoperite cu un capac. În acest timp, se taie cârnații felii și se călesc în sucul propriu.
4. După ce au fiert legumele, se adaugă sucul de roșii, sarea, piperul, boiaua iute, se mai lasă să clocotească 10 minute și se servește cu bucățile de cârnați și pătrunjel proaspăt tocat mărunt.

Rubrică coordonată de Maria DAICU

Foaia de Cenei

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

Domnul primar este cel mai de succes și mai activ primar de după 1996, cu cele mai multe realizări
Dorel FECHETE - consilier

nei.

În continuare vom afla ce ne relatează domnul consilier pentru „Foaia de Cenei”.

Bună ziua, mai întâi vă rog să vă prezentați cititorilor revistei „Banatul”, dar și oaspeților comunei noastre care vor avea șansa să vă cunoască mai bine.

► Bună ziua, mă numesc Fecete Dorel născut în anul 1968, în județul Bistrița-Năsăud, căsătorit din anul 1990, am doi copii (Ioan și Doralina - Natalia), locuiesc în comuna Cenei, sat Bobda, din anul 1996.

Dumneavoastră sunteți consilier din partea cărui partid și de cât timp?

► Ca și consilier local al comunei Cenei, reprezint Partidul Social Democrat din 2012.

Ce v-a determinat să alegeți această formațiune politică?

► Această formațiune politică mi-a oferit șansa de a realiza cât mai multe pentru această comună și de a face ceva concret pentru binele cetățenilor.

Care este ocupația dumneavoastră de bază în viața de zi cu zi?

► Ocupația mea de bază este agricultor, lucrez teren agricol în cea mai mare parte a timpului.

Vă place această meserie și de ce?

► DA! Este o meserie foarte grea, care implică multă răbdare și îți poate aduce foarte multe satisfacții, dar, dacă nu îți place, nu are rost să o faci!

Ce vă motivează cel mai mult în viață?

► Ceea ce mă motivează cel mai mult în viață este însemnătatea proverbului „Omul sfîntește

locul” și, drept urmare, merg pe principiul că în orice situație trebuie să faci tot posibilul să ai succes.

Care considerați că sunt cele mai importante proiecte realizate până în prezent?

► La această întrebare las locuitorii comunei să răspundă într-un număr al publicației viitoare.

Cum vă înțelegeți cu domnul primar, aveți o colaborare frumoasă?

► Din punctul meu de vedere domnul primar este cel mai de succes și mai activ primar de după 1996, cu cele mai multe realizări, (asta spune tot)!

Dacă ar fi să o luați de la început ați face aceleași alegeri?

► DA.

Adresați câteva cuvinte cititorilor noștri dar și consătenilor dumneavoastră.

► Haideți să fim mai buni, mai înțelegători să punem fiecare umărul la ridicarea comunei noastre la cel mai înalt nivel!

INTERVIU REALIZAT DE
SORINA IOANA

COMEMORAREA ZILEI EROILOR

ALEXANDRA STEFANOY

Din 1919, Ziua Eroilor Neamului este considerată și zi bisericească, de pomenire a eroilor martiri ai neamului. Eroii sunt cei care de-a lungul anilor s-au jertfit pentru o țară liberă, prosperă, creștină.

În luna care a trecut, la marea sărbătoare bisericească a Înălțării Domnului, s-au făcut în biserică slujbe de pomenire a eroilor martiri din Cenei, căzuți pe câmpul de luptă.

La Biserica Ortodoxă română și la Biserica Ortodoxă sârbă din Cenei, pe placa memorială sunt trecuți eroii căzuți în primul și al doilea război mondial. În cimitirul româno-catolic din Cenei, există un monument impunător al celor căzuți în primul și cel de-al doilea război mondial.

În satul Bobda la monumentul eroilor din centrul localității s-a oficiat slujba de pomenire a eroilor.

Jertfa lor nu trebuie uitată niciodată și trebuie să fie slăviți în slujbe de pomenire și cântări patriotice:

„Presărați pe-alor morminte
 Ale laurilor flori,
 Spre- a le fi mai dulce somnul
 Fericților eroi.

Frați români de orice viță,
 Să ne dea acești martiri
 Însutit puteri în muncă
 De mărețe înoiri

Să unim a lor jertfire
 Cu-a vitejilor eroi,

Că, salvata-au împreună
 Neamul nostru românesc.

Ridicați pe piramide
 Nemuritorii, faima lor
 Scrieți în cărțile de aur
 Sufletul nemuritor.

Sufletele lor mărețe
 Către ceruri își iau zbor,
 Căci muriră frații noștri
 Pentru neam și țara lor.

Ne plecăm, genunchi și inimi
 Întru rugi de mulțumiri
 Către Dumnezeu și-a voastră,
 Jertfa sfinților martiri.”

MOTTO-UL „FOII DE CENEI”

Ce spuneți? Ceneiul fiind multietnic.

Motto-ul ziarului să fie următorul:

„Satul meu mai frumos decât Parisul”

„Моје село лепше од Париза”

„Mein Dorf schöner als Paris”

„Az én falum szebb mint Párizs”

Din albumul comunei noastre

Biserica din Bobda, fost mausoleu al grofilor Csavossy și biserică romano-catolică, astăzi părăsită!

Foaia de Caransebeș

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

Din albumul cu poze frumoase al municipiului Caransebeș

Aflat la cea de-a VI-a ediție a Gala Premiilor Uniunii Jurnaliștilor din Banatul Istoric, domnul Marcel Vela, primarul orașului nostru, în calitate de membru în Senatul Uniunii, a decernat domnului prof. univ. dr. Dan Poenaru, distincțiile Uniunii. Gala din 12 iunie a acestui an, a avut loc la Teatrul „Ioan Slavici” din Arad în prezența unui numeros public.

Oana ALEXIU

SPAȚIILE VERZI UN BINE MAJOR PENTRU MEDIUL URBAN

GRAȚIELA CÎLNIC

Strategiile de dezvoltare a spațiilor verzi din Caransebeș au fost dezbătute într-un atelier de lucru organizat la sediul municipalității din Caransebeș. Astfel, proiectul „Reabilitarea de parcuri, ca măsură pentru îmbunătățirea calității vieții cetățenilor din Banat – Parcuri pentru viitor” și-a mai derulat o etapă. În cadrul acestor trei zile de dezbateri au participat elevi și studenți din Caransebeș, cadre didactice de la Universitatea de Științe Agricole din Timișoara, reprezentanți ai ONG-urilor de mediu și ai administrației locale.

În mod principal, temele de discuție au vizat rolul spațiilor verzi în context urban, potențialul peisagistic și strategiile de dezvoltare a spațiilor verzi din Caransebeș, precum și soluții de reamenajare a Parcului Teiuș sau conservarea biodiversității și ariile naturale protejate din Banat.

„Pe lângă opiniile specialiștilor, ne-am bazat foarte mult și pe soluțiile pe care ni le-au oferit tinerii pe care i-am implicat în acest proiect, pentru că ei sunt principalii beneficiari ai zonei de agrement Teiuș, unde își găsesc un loc de refugiu,

de recreere sau chiar de distracție”, a spus domnul primar Marcel Vela.

De asemenea, tinerii au fost permanent încurajați să se implice activ în acțiuni de voluntariat și de protejare a parcului Teiuș. „În cele trei zile de workshop, am învățat foarte multe lucruri pe care nu le-am știut până acum despre Parcul Teiuș. Acest loc este unul special, reprezintă locul unde evadăm din viața de zi cu zi, iar faptul, că noi am putut contribui cu câteva idei, soluții de reamenajare a Teiușului, reprezintă o garanție, că părerile noastre, ale celor care suntem prezenți zi de zi în parc, sunt luate în seamă și se țin cont de ele”, a spus domnișoara Milica Bojin, elevă în clasa a XI-a.

„Lipsa spațiilor verzi afectează foarte mult calitatea vieții, iar faptul că în Caransebeș aveți acest parc

înseamnă o oportunitate extraordinară pentru o viață sănătoasă”, a adăugat domnul Gabriel Szekely, conferențiar doctor la USAMVB.

Proiectul „Reabilitarea de parcuri, ca măsură pentru îmbunătățirea calității vieții cetățenilor din Banat – Parcuri pentru viitor”, este derulat de Primăria Caransebeș și Centrul pentru protejarea naturii din Pancevo și se va finaliza în iunie 2014.

SALVAMONTIȘTII DIN CARANSEBEȘ AU ANIVERSAT 45 DE ANI DE LA ÎNFIINȚARE

SORANA KOȘ

Ați fost, cât și actuali salvatori montani au rețrăit momentele frumoase sau dramatice, prin care au trecut încă de la înființarea Asociației Salvamontiști,

în 1969, momentele emoționante au fost evocate prin fotografii, proiecții de filme din diferite perioade ale activității prestate.

„45 de ani de Salvamont în Caransebeș înseamnă de fapt o pagină vie de istorie a Munților Banatului, pentru că toți salvamontiștii, care au fost prezenți în sală, au salvat, la un moment dat, vieți. Ceea ce au făcut acum 45 de ani acești pionieri ai salvării montane este continuat acum de colegi mai tineri, de voluntari, de oameni implicați și cu dragoste față de munte”, a spus domnul primar Marcel Vela, potrivit căruia salvamontiștii pot să se bazeze pe administrația din Caransebeș, și mai ales, că municipalitatea este implicată și în alte proiecte de salvare de vieți.

Domnul Ioan Strubert, unul din cei mai vechi salvamontiști prezenți la reuniune, a spus câteva cuvinte tuturor celor prezenți: „Am activat 26 de ani în Salvamont Caransebeș, a fost o perioadă nemaipomenită, iar colegilor mai tineri le spun să aibă aceeași plăcere în a face această activitate pe care am avut-o și noi”. Frumoasa reuniune a salvamontiștilor s-a încheiat cu un pahar de vorbă aseasonat cu puțin vin.

PRESTIGIOSUL LICEU „TRAIAN DODA” DEVINE COLEGIU NAȚIONAL

MELANIA RĂDULESCU

Școala este o formă cu fond. Mai întâi o clădire mai nouă sau mai veche, coridoare lungi și drepte sau întortochiate și misterioase, săli cu mese, scaune, calculatoare etc. Dar, școala este ceva mai mult și mai altfel decât alte clădiri. Acest mai mult și mai altfel face ca școala să fie un spațiu viu, atrăgător și să rămână

mereu în amintirea elevilor.

Așa se întâmplă și cu prestigiosul liceu din Caransebeș, o școală cu tradiție, care a format elevi valoroși și care s-au remarcat pe plan cultural, social, sportiv etc. astfel, devenind unul dintre cele mai reprezentative unități de învățământ din municipiu și care, acum, se transformă în Colegiu Național. Astfel, conducerea liceului a demarat deja demersurile pentru obținerea acestei binemeritate titlaturi.

„Consiliul Local al municipiului Caransebeș și-a dat avizul pentru ca Liceul „Traian Doda” să fie transformat în Colegiu Național, un lucru pe care îl merită, un gest care ne obligă, ținând cont de tradiția acestei școli de elită, dar și de faptul că, în acest an, aniversăm centenarul liceului”, a afirmat domnul primar Marcel Vela. Odată cu primirea avizului, conducerea de la „Traian Doda” va trimite întreaga documentație Inspectoratului Școlar Județean, după care dosarele care trebuiesc întocmite, vor fi înaintate spre aprobare Ministerului Educației și Cercetării.

Foaia de Bata

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

Mai multă preocupare pentru cele veșnice și mai puțină preocupare pentru cele trecătoare

Vasile Florin MATEI

Preaonorate părinte, Uniunea Jurnaliștilor din Banatul Istoric, a cinstit în cadrul Zilei recunoștinței, o personalitate a comunei dumneavoastră. E vorba de doamna Delia Micurescu, dascăl și membru al Uniunii Scriitorilor din România.

Ca invitat, care a onorat cu prezența acea manifestare, cum apreciați gestul Senatului Uniunii, de a premia valorile Țării Banatului la ele acasă?

► Poate că ne-am obișnuit ca marile valori să le găsim în marile aglomerări urbane. Unele dintre aceste valori au plecat de la sate, unele au rămas în sate pentru a fi luminatori ai satelor. Dacă aceste valori, care prin voia lor au rămas acolo unde s-a născut veșnicia, trebuie apreciate și scoase în evidență prin astfel de manifestări, tocmai pentru a fi un exemplu pozitiv pentru generațiile tinere. Este de apreciat că Senatul Uniunii Jurnaliștilor din Banatul Istoric apreciază valorile existente și în sate și le premiază la ele acasă. Astfel viața satului este mai animată și locuitorii au ocazia de a auzi vorbind oameni de cultură.

La aceeași sărbătoare a recunoștinței, președintele Uniunii, domnul Vasile Todî, a spus: „Rog preoții și dascălii din Țara Banatului, să se alăture idealurilor Uniunii, căci ei sunt temelie acestui pământ!” Cum comentați spusele

președintelui?

► Întotdeauna biserica și școala au făcut casă bună, poate că din această cauză publicația Arhiepiscopiei Aradului existentă încă din anul 1877, poartă numele Biserica și Școala. Sunt două instituții care au în comun misiune învățătorească, biserica având în plus și latura sfințitoare și cea conducătoare. Școala s-a născut în tinda bisericii, de aceea cele două instituții au rămas rudenii foarte apropiate. Preoții și dascăli s-au străduit întotdeauna să mențină în sânul poporului conștiința unității naționale, aprecierea adevăratelor valori morale și sociale, care ne caracterizează ca popor. În fața globalizării a secularismului, a lumii calculatorului și a telefonului, preoții și dascălii trebuie să își accentueze activitatea învățătorească pentru a nu ne pierde ca nație în diversitate.

Cu ce osteneți, ca să nu spun greutăți, se confruntă parohul bisericii din comuna Bata ?

► Și în Parohia Bata ca în majoritatea satelor din zona noastră, una din marile probleme o reprezintă îmbătrânirea populației. În perioada comunistă s-a căutat pe orice cale distrugerea satului românesc și în bună parte s-a reușit. Tinerii au plecat la oraș și au rămas acolo. Se mai întâmplă să mai revină la sate dintre cei plecați, când ajung la vârsta pensionării. În momentul de față observ la Bata o stagnare a exodului tinerilor. Mulți își caută rostul în satul natal, dar până a se reface satul, care a fost odată, vor trece ani mulți. Lipsa tinerilor la sate este o mare proble-

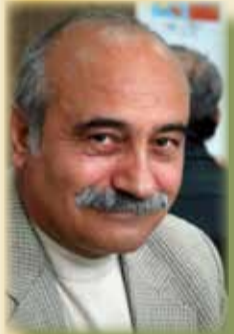
mă. De aici se trag toate; și puterea economică redusă a satului și diminuarea activităților culturale și viața monotonă a satului.

Dacă ar fi să aveți acum, înaintea dumneavoastră, tinerii acestei așezări, ce pildă în întregul ei le-ați spune?

► Pilda este cea oferită de Mântuitorul Hristos consemnată de Sfântul Evanghelist Matei în capitolul XIX al evangheliei sale. Un tânăr bogat vine și îl întreabă pe Mântuitorul Hristos: „ce sa fac să moștenesc viața veșnică?”. Cândva românul avea deviza „NIHIL SINE DEO” – „NIMIC FĂRĂ DUMNEZEU”. În zilele noastre nu știi ce deviză mai are românul. Tinerii trebuie să știe că depărtarea de Dumnezeu nu duce la nimic bun. Pe câți tineri îi mai preocupă astăzi viața veșnică? Trăim într-o societate a consumismului, în care tinerii consumă tot ce li se oferă fără a se gândi prea mult. Mijloacele de informare în masă oferă multe exemple negative de comportament, care se învârt în jurul banului obținut cât mai repede și pe căi necinstite. Sigur că tinerii au nevoie și de distracție, dar toate trebuie făcute cu cumpătare. Mai cred că libertatea, pe care ne-am dorit-o, s-a transformat în libertinaj și acest lucru se vede și în școli și în societate. Aș recomanda tinerilor mai multă preocupare pentru cele veșnice și mai puțină preocupare pentru cele trecătoare.

INTERVIU REALIZAT DE
MIRUNA LOTEANU

CASA DE LA BATA

IOAN TRAIĂ - MUZEOGRAF

Comuna Bata se află situată în zona de contact a Podișului Lipovei cu Lunca Mureșului, respectiv în culoarul Brănișca-Păuliș.

Localitatea Bata este atestată documentar din anul 1367, dar se pare că ea a luat ființă mai devreme, prin secolul al XIII-lea. Denumirea satului, după spusele bătrânilor, ar fi fost „Balta” sau „Batha”, cu timpul pierzând consoana „l”, apoi „Batta” sau „Batha” în ortografie maghiară. Povestea numelui se trage de la locul mlăștinos, de baltă, din lunca mereu inundabilă a Mureșului, dovadă fiind „talpoanele” (fundațiile) foarte înalte ale caselor vechi și bălțile din preajma satului (Mureșul Mort, Balta Mare, Văduț), care mai dăinuie și astăzi.

Spre sfârșitul secolului al XV-lea, comuna Bata, avea o suprafață de 7758 jugăre de pământ și păduri, cu un număr de 376 de case și o populație de 1477 locuitori. Odată cu distrugerea Abației romano-catolice din Bulci de către hoardele otomane în secolul al XV-lea, teritoriul și locuitorii comunei

Bata au trecut în posesiunea lui Goroy Jobt, unul dintre nobilii de seamă ai Ungariei de Sud. La recensământul din anul 1717, Bata era înregistrată numai cu 8 case, urmare a devastatorului război austro-turc. În ciuda acestui cumplit pârjol, satul a renăscut. Începând cu anul 1798 satul domenal Bata este arendat de Kormelycs Karol, apoi de baronul Fecthig, iar la 30 martie 1864 a fost cumpărat de Antoniu Mocioni de Foeni. La această dată toți locuitorii domeniilor din Bata erau români. Ocupațiile de bază erau cultivarea pământului, pomicultura, fabricarea țuicii de prună, creșterea animalelor, iar, în timpul iernii, valorificau bogăția pădurilor din jurul satului. Sub stăpânirea austro-ungară, locuitorii din această parte au avut parte de „domni de pământ”, cei din distinsa familie Mocioni, care au luptat plener pentru drepturile și năzuințele lor.

- va urma -

„PORTRETE DE DASCĂLI” LA BATA

ANA MARIA POPA

În data de 21 iunie a.c., s-a organizat la Bata ediția a VI-a a Simpozionului Internațional „Portrete de dascăli”. Lucrările simpozionului se desfășoară sub egida Inspectoratului Școlar al Județului Arad, Asociația Generală a Învățătorilor din România (AGIRO), a cărui

președinte este arădeanul nostru domnul învățător Dolha Viorel, Primăria Comunei Bata și Școala Gimnazială” Patrachie Popescu” – Bata.

La simpozion au fost prezenți dascăli din țară, de peste hotare și personalități din viața culturală arădeană.

În numărul viitor al revistei noastre vom reveni cu informații mai ample.

Foaia de Oțelu Roșu

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

GIMNASTA LAURA JURCA, DIN OȚELU ROȘU, ESTE VICECAMPIONĂ EUROPEANĂ LA JUNIORI

ION CUBIN

Deși mai puțin cunoscută în această parte de țară, având în vedere că poposește mai rar în locurile natale, fiind plecată mai mereu în cantonamente și la competiții, Laura Jurca este un nume mare al gimnasticii internaționale. Născută în Germania, Laura Jurca a locuit alături de părinții săi în Elveția, la Zürich, dovedind de mică înclinații sportive și fiind un copil foarte activ. La propunerea tatălui său, la vârsta de 7 ani, în anul 2007, a pășit pe treptele centrului de la Deva. Talentul a ieșit repede la suprafață și, la scurt timp, Laura participa deja la competiții naționale și internaționale.

După nenumărate ore de muncă la aparate, au început să apară și rezultatele. Laura Jurca a devenit campioană națională a României la juniori, doi ani consecutiv, în 2010 și 2011, la categoria a III-a, dar a concurat și în străinătate, la Klagenfurt – Austria, în Canada la Concursul „Gimnics”, în Belgia și în Franța. A mai participat și la competiția de la Jesolo, din Italia, care adună sportivi din țările care au dat întotdeauna cele mai mari nume ale gimnasticii, unde a obținut locul 4, la individual compus. La Deva a fost antrenată de Adela Popa, apoi de Ioan Coroiu, urmând a fi selecționată la lotul olimpic de la Izvorani, unde este pregătită de Mariana Bitang și Octavian Belu, încă din luna

decembrie 2012.

Laura este vicecampionă europeană la individual compus, dar a luat o medalie de argint și la sărituri, iar cu echipa a obținut bronzul, la Campionatul European de gimnastică de la Sofia.

UN EVENIMENT DE SUFLET ȘI PUTERNICĂ SIMȚIRE SPIRITUALĂ

Prof. Gavrilă TUȘTEANU

Sâmbătă 17 mai, la Oțelu Roșu a avut loc, la un an de la trecerea în neființă a profesorului Tiberiu Boșcaiu, o slujbă de pomenire și comemorare, fiind evocată personalitatea dascălului de excepție, distins om de cultură, care a slujit cu pasiune și dăruire timp de peste cinci decenii învățământul liceal de pe Valea Bistrei. Promotor neobosit, căutător al punerii în valoare a înaltașilor, a aceluia care au înscris cu litere de aur opere nepieritoare ale literaturii române, a realizat un unicat în țară, *Muzeul de Geografie Literară*, la liceul din Oțelu Roșu.

A călătorit pe întinsul patriei, însoțit de tinerii liceeni ai școlii, vizitând case memoriale și muzee, în care se află, stau mărturie, simboluri ale fostelor prezențe a aceluia care au creat, au făurit, opere de referință ale literaturii române, opere ce constituie inestimabilul patrimoniu cultural al neamului românesc. A imortalizat aceste momente, în imagini ce pot fi văzute în muzeul ce astăzi îi poartă numele.

Era un adevărat patriot și a sădit cu râvnă sentimentul de dragoste și prețuire a țării, de mândrie națională generațiilor, ce le-a ferecat, lustruit, educat. A înființat și condus Despărțământul Oțelu Roșu al Societății Culturale ASTRA. În semn de prețuire, de renaștere a dascălului de excepție, a distinsului om de cultură, Consiliul local al orașului Oțelu Roșu i-a acordat titlul de *Cetățean de Onoare* al orașului!

Cu această ocazie au fost menționați și frații marelui dispărut, anume Alexandru Boșcaiu, devotat și credincios activist-instructor la Clubul elevilor, precum și academicianul Nicolae Boșcaiu – fost profesor universitar de excepție al Universității „Babeș Bolyai” din Cluj-Napoca.

SĂRBĂTOAREA MAJORATULUI LA OȚELU ROȘU

Prof. CAMINA RACOLȚA

În cadrul zilelor ASTRA la Oțelu Roșu, în zi creștină, ziua Sfinților împărați Constantin și Elena, majorii Liceului Bănățean au primit binecuvântarea din partea părintelui paroh Mihai

Suru, la capela „Sfânta Treime” a liceului. În Sala ASTRA, a aceleiași instituții, cei care au împlinit 18 ani, au primit diploma de „cetățean major” și pliantul cu locul binecuvântării – capela „Sfânta Treime”, în prezența conducerii Primăriei și a Liceului Bănățean.

RUGA DE LA OȚELU ROȘU

LAURA LAȚCU

Hramul bisericii ortodoxe din centrul orașului Oțelu Roșu, „Sfinții Împărați Constantin și Elena” constituie motivul desfășurării rugii în ultimii șase ani. Astfel, în 21 mai, Centrul Civic din Oțelu Roșu a fost foarte aglomerat, peste o mie de oameni participând la tradiționala rugă bănățeană.

Având în vedere că Oțelu Roșu, ca oraș, nu are mai mult de jumătate de secol și că s-a constituit prin unirea a trei sate, astfel se face că astăzi locuitorii orașului participă la patru rugi, cu hramuri diferite: Ohaba Bistra (Sf. Mare Mucenic

Gheorghe), Cireșa (Nașterea Maicii Domnului), Mal (Duminica Tuturor Sfinților), iar de dată mai recentă, la 21 mai, sărbătoresc locuitorii din centrul orașului. Bineînțeles că toate cele patru evenimente sunt motive de bucurie pentru toți locuitorii orașului.

Șirul spectacolelor a început cu o zi înainte, cu două formații, alături de soliști locali, dar și invitați de la Lugoj. În ziua Rugii au cântat mai mulți soliști coordonați de către Gabi Zaharia din Oțelu Roșu și Remus Groșu din Timișoara, fiind acompaniați de o formație condusă de Andrei Todor și Bobi Olan. De asemenea, a mai cântat și Traian Barbu, cel care a coordonat activitățile

acestui eveniment. Au participat și două ansambluri de dansuri populare, anume „Junii Gugulani” de la Caransebeș și „Iedera” din Oțelu Roșu.

„CULORILE UNITE ALE EUROPEI” AU REUNIT PROFESORI ȘI ELEVI DIN PATRU ȚĂRI

Prof. LILIANA MIHUȚ

În 14-15 mai, Școala Gimnazială Nr. 1 Oțelu Roșu, structură a Liceului Bănățean Oțelu Roșu, s-a bucurat de găzduirea celei de-a treia întâlniri a membrilor Proiectului Comenius „UNITED COLOURS OF EUROPE”, din Suedia, Belgia, Turcia și România.

Delegațiile străine au fost întâmpinate, în prima zi, de corul „Piticot” și de conducerea unității de învățământ. Invitaților li s-a prezentat, în imagini, țara noastră, apoi li s-a vorbit despre istoricul orașului din Valea Bistrei și s-a făcut o scurtă incursiune în istoricul proiectelor europene derulate în ultimii ani în această unitate. Pentru a întări cele

prezentate în legătură cu istoria și cultura românilor, în a doua parte a zilei s-a organizat o excursie la

Hunedoara, pentru a vizita Castelul Huniazilor.

A doua zi s-au desfășurat activități specifice proiectului, coordonate de către prof. Olivia Ionuț și prof. învățământ primar Nicoleta Toader, după care s-a vizitat școala și au avut loc lecții demonstrative în care au fost incluși și elevii străini. După-amiaza zilei a corespuns cu desfășurarea simpozionului internațional cu tema „Valențele învățământului creativ-participativ”, la care au participat activ și membrii proiectului Comenius. La finalul întâlnirii s-au stabilit sarcinile pentru următoarea mobilitate, care va avea loc în Belgia, în luna octombrie a acestui an. S-au creat legături de prietenie, de suflet și de bună colaborare între toți participanții la această întâlnire.

Foaia de Ramna

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

GALĂ CU DISTINCȚII ÎN BANATUL ISTORIC

Doamna primar Magdalena Ciurea, membră a Biroului Director al Uniunii Jurnaliștilor din Banatul Istoric, invitată de onoare la Gala premiilor de la Arad

Personalități din județele Arad, Caraș-Severin, Hunedoara și Timiș au primit distincții de la UJBI

SIMONA BUTARU

ARAD. Sala mare a Teatrului Clasic „Ioan Slavici” din Arad a fost plină, joi seara, cu ocazia Galei Premiilor Uniunii Jurnaliștilor din Banatul Istoric (UJBI). În cadrul manifestării, au fost răsplătite 12 mari personalități din județele Arad, Caraș-Severin, Hunedoara și Timiș.

Laureații au primit, în semn de apreciere

Foto: Simona BUTARU

pentru activitatea întreprinsă, câte o plachetă. Astfel, au fost oferite distincții pe mai multe categorii. În primul rând, au fost distinși, Înaltpreasfințitul Timotei Arhiepiscopul Aradului și Preasfințitul Gurie, episcop al Devei și Hunedoarei. S-au acordat distincții pentru: *Istorie* – Liviu Groza, *Academie* – Prof. univ. dr. Ioan Vintilă, *Jurnalism* – Constantin Mărăscu, *Sport* – Helmut Duckadam, *Literatură* – Ion Marin Almăjan, *Administrație* – Nicolae Robu, *Folclor* – Petrică Moise, *Muzică clasică* – Ioan Coriolan Gârboni, *Medicină* – Prof. univ. dr. Dan Poenaru, *Învățământ universitar* – Marilen Pirtea, rector Universitatea de Vest Timișoara, *Jurnalism* – Nina Curiță. Premiul pentru personalități din afara Țării Banatului i-a fost acordat lui Mircea Albușescu.

(material preluat din Arad online 12. iunie 2014)

ECOURI DE LA FESTIVALUL „LALEAUA PESTRIȚĂ”

DANIELA IACOBESCU

În cadrul festivalului „Laleaua Pestriță”, ce s-a desfășurat în comuna Ramna, a participat și doamna Elena Jurjescu Todi, o artistă de renume în Banat, care a dus doina bănățeană peste mări și țări. Pentru că nu-i bănățean căruia să nu-i crească inima de bucurie când vede o așa mare artistă cântând pe scenă, iar publicul de la Ramna a primit-o pe doamna Elena Jurjescu Todi cu aplauze calde. Câteva impresii le-am obținut în exclusivitate pentru „Foaia de Ramna”, de la doamna cântecului popular bănățean:

Doamnă Elena Jurjescu Todi, la finalul acestui minunat festival, de suflet aș spune, pentru toți iubitorii cântecului popular, cu ce impresii plecați de la festivalul „Laleaua Pestriță”, organizat în comuna Ramna?

Am rămas cu impresii foarte bune și am fost surprinsă ce idee le-a venit

organizatorilor, să facă un festival, nu într-o anume localitate, ci pe parcursul unei văi și anume, frumoasa vale a Pogănicului cu un nume reprezentativ bănățenesc „Laleaua Pestriță”, organizându-se în cele două județe: Timiș și Caraș-Severin, iar fiecare ediție se va organiza în altă localitate, următoarea ediție va fi în județul Timiș... foarte interesantă ideea!

*

Festivalul a fost foarte bine organizat, un spectacol de calitate, iar concurenții foarte buni și destul de mulți, nu mă așteptam să fie

treceți de preselecție 19 finaliști, sigur unii concurenți au avut emoții, dar până la urmă juriul își va da seama, dacă au calități sau nu. După cum știm, câștigătorii vor fi premiați la gala laureaților din comuna Vermeș și se vor alege cei foarte buni dintre cei buni!

Doamna Elena este important Festivalul „Laleaua Pestriță” sau festivalurile folclorice, în general, pentru tinerele talente?

Foarte importante! În aceste vremuri când televiziunile sunt atât de multe cu muzică populară și nu neapărat cu folclor, sunt un amalgam de soliști care apar, iar după cum știm, noi cei din interior, că nu tot ce apare la televizor este și de calitate. Sunt televiziuni comerciale, care cer bani soliștilor să apară, deci e un fel de publicitate pentru care copiii plătesc, și până la urmă cine are bani intră pe ecran sau pe sticlă, și nu tot ceea ce iese pe sticlă este de calitate. În aceste momente de mare ambiguitate, aceste festivaluri într-adevăr sunt foarte binevenite pentru că se triază cei care posedă calități vocale, nu vorbim de calitățile tehnice, care se formează pe parcurs, în timp.

- va urma -

Dorbe de ținut minte

„Cine face vâlvă în jurul unei jigniri, care i s-a adus, nu micșorează supărarea, ci mărește rușinea.” Giovanni Boccaccio

„Nu uita! Îți trebuiesc puține lucruri ca să fii fericit!” Marc Aureliu

„Nu înceta niciodată să zâmbești, nici chiar atunci când ești trist, pentru că nu se știe cine se poate îndrăgosti de zâmbetul tău.” Garcia Márquez

„În viață nu contează unde te afli, ci pe cine ai alături.” Autor Necunoscut

„Trebuie să reții că tot ceea ce se întâmplă înăuntrul tău este mult

mai important decât ceea ce se întâmplă în exterior.” John C. Maxwell

„Nu ne oprim din joacă atunci când îmbătrânim, ci îmbătrânim când încetăm să ne mai jucăm.” George Bernard Shaw

„Nu folosește la nimic alergatul, trebuie să pornești la timp.” Jean de La Fontaine

„Ascultarea este scara cea mai scurtă către cer.” Sfântul Vasile cel Mare

„Cerule înstelat deasupra mea, iar legea morală în mine.” Immanuel Kant

Rubrică coordonată de Carmen POPESCU

Foaia de Daicoviciu

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

Slujirea lui Dumnezeu este cel mai important lucru din lumea aceasta

Aurelian JUCU

Preaonorate Părinte, sunteți născut în capitala gugulanilor, ați copilărit la Prisaca, ce nume frumos, și locuiți la Zăguzeni, unde și oficiați la Biserica „Sfânta Cuvioasa Parascheva”, cu hramul în 14 octombrie. Cum era Prisaca copilăriei dumneavoastră?

► Prisaca copilăriei mele era un sat frumos, cel mai frumos pentru mine, cu oameni harnici și gospodari, ce îndeplineau o obligație dublă: față de stat, prin serviciul ce-l aveau, precum și față de CAP, unde fiecare familie avea o normă de îndeplinit. În paralel, fiecare și trăia viața lui, mai frumoasă sau mai puțin frumoasă, în funcție de posibilități.

Părinte, cum trăiau oamenii locului în zona Banatului de munte în acei ani de sfârșit ai comunismului?

► În anii de sfârșit ai comunismului, oamenii din aceste zone trăiau destul de bine din punct de vedere material, dar trăiau rău din punct de vedere al libertății de opinie. Fiecare avea o părere proprie, dar pe care nu o spuneau decât la oameni de încredere, aceia fiind în special rudele.

Drumul oricărui copil este deschis, în viața

dăruiată de părinți, de dascăli și preoți. Vorbiți-mi, vă rog, despre dascălul și preotul din satul în care v-ați petrecut anii frumoși ai copilăriei.

► Familia în care am crescut a fost una de oameni gospodari, muncitori, care și-au îndeplinit totdeauna obligațiile față de semeni și de societate. Tatăl meu a fost impiegat de mișcare la CFR, iar mama contabilă la început, apoi muncitoare la Combinatul de prelucrare a lemnului din Caransebeș. Am fost crescut de mama mea în iubire și dragoste față de Dumnezeu, participând în mod regulat la slujbele bisericești din biserica parohială. La vârsta de 3 ani am făcut parte din alaiul de întâmpinare a IPS Nicolae al Banatului, ce a sfințit biserica parohială, unde am rostit o poezie de 12 strofe. La auzul poeziei, IPS Nicolae a zis: „Dorința mea este ca acest băiat să devină preot”, lucru ce s-a și întâmplat.

Preotul, învățătorul, primarul și notarul, iată cei patru piloni pe care se sprijină o comunitate pentru a fi de față dinaintea oaspeților. În ce relații vă aflați cu primarul comunei? Sunteți sprijinit de dânsul?

► În fiecare sat, dascălul și preotul erau personalitățile cele mai importante, luminătorii, care prin viața și activitatea lor îndrumau copiii de la vârsta cea mai fragedă. Părintele Remus Olaru, care atunci a fost iar acum trăiește în sufletele oamenilor prin realizările sale și prin modul său

de a fi, a fost unul dintre cei mai vrednici preoți ai zonei. Datorită Sfinției sale am dobândit în mare parte atracție pentru viața religioasă, concretizată prin participarea la slujbele bisericești.

Învățătorul, ce se numește Daia Doru, astăzi este pensionar după o perioadă îndelungată petrecută în slujba școlii. A fost și este foarte bun pedagog, cu știință de carte, ce ne-a făcut să iubim școala, punând în același timp temelia unor viitori oameni capabili.

Cu primarul comunei Constantin Daicoviciu ne aflăm într-o relație normală, de colaborare, fiind încurajați și sprijiniți din punct de vedere moral în tot ceea ce facem. Este un primar vrednic, ce se îngrijește de utilitățile comunei și de nevoile alegătorilor săi.

Numai dorința ÎPS Nicolae v-a adus înaintea porților teologiei?

► Și slujbele bisericești, prin conținutul lor, m-au făcut să cred că slujirea lui Dumnezeu este cel mai important lucru din lumea aceasta. Preoții copilăriei, Remus Olariu și Pavel Curuț, și-au adus și ei aportul în mod decisiv la găsirea drumului către Facultatea de Teologie „Andrei Șaguna” din Sibiu.

- va urma -

Dialog CONSEMNAȚ DE
AURORA SAMUNGI

CALENDARUL LUCRĂRILOR AGRICOLE ÎN LUNA IULIE

CULTURA PLANTELOR DE CÂMP

- Recoltarea cerealelor păioase;
- Dezmiriștirea pentru a menține umiditatea și a pregăti terenul pentru următoarea cultură;
- Recoltarea furajelor pentru fân și pentru însilozare.

LEGUMICULTURA

- Completarea golurilor în culturile de varză de toamnă, conopidă și gulii de toamnă;
- Executarea lucrărilor de întreținere la toate celelalte culturi legumicole;
- La tomatele timpurii se elimină frunzele de la bază pentru o mai bună aerisire a plantei;
- Se seamănă fasole de grădină, salată și spanac pentru recoltare în septembrie-octombrie;
- Se recoltează ceapa și usturoiul, care se țin câteva zile la soare pentru

uscare după care se depozitează.

POMICULTURA

- Se urmăresc buletinele de avertizare fito-sanitară și se aplică tratamente după caz;
- Solul se menține aerisit și curat de buruieni;
- Are loc recoltarea la speciile vișin, cais, piersic, coacăze și zmeură;
- Se începe recoltarea merelor și perelor de vară și a prunelor timpurii.

VITICULTURA

- Se menține solul afănat și curat de buruieni;
- Se continuă legarea lăstarilor
- Se efectuează tratamente fitosanitare;
- Se aplică îngrășăminte foliare.

Rubrică pregătită de Grațiana CÎLNIC

E BINE SĂ ȘTIȚI

SABRINA MIHAILOV

Răstignirea pe cruce a fost inventată de fenicieni, de la care au preluat-o orientalii. Romanii au brevetat 3 tipuri de cruce: crux comissa (ca un Y); crux decussata (Sf. Andrei); crux imissa (în forma de T, pe care a fost răstignit Iisus).

Peste rănile levitului atacat de tâlhari în pilda samariteanului se toarnă undelemn și vin. „Osana!”, în ebraică înseamnă „Mântuiește!”.

În Biblie, nimeni nu vorbește cu „Dumneavoastră”. Toată lumea se tutuiește, de la mic la mare, de la sclav la stăpân, de la muritor la Dumnezeu.

Lumea ar fi cu mult mai fericită dacă, în loc să deschidă televizorul, ar deschide Biblia.

Efectul închisorii a fost detectat de Constantin Noica, pe l-a definit astfel: „dacă în afara închisorii societatea te transformă într-un obiect uman, înăuntrul ei ai șansa să te descoperi ca subiect uman, iar paznicul, medicul, bucătarul, anchetatorul și alte figuri sumbre devin uneltele împlinirii tale secrete”.

Chinuit de boală, Cioran a descoperit că moartea, departe de a fi transcendentă, este (...) «în miezul ființei», crescând odată cu noi.

PERSONALITĂȚI ALE COMUNEI NOASTRE

HADRIAN DAICOVICIU

MELANIA RÂNCEANU

Hadrian Daicoviciu (n. 11 octombrie 1932 - d. octombrie 1984) a fost un arheolog și istoric român, fiul istoricului Constantin Daicoviciu.

A obținut titlul științific de doctor în istorie. A fost profesor universitar, membru al Societății de Studii Clasice și al Uniunii Internaționale de Științe pre- și protoistorice și director al Muzeului de Istorie al Transilvaniei și al Institutului de Arheologie din Cluj-Napoca.

S-a remarcat ca epigrafist, fiind specializat în istoria antichității. El a depus o muncă susținută de cercetare dedicată aproape exclusiv istoriei Daciei dinainte și după cucerirea romană. Este autor a mai multor lucrări despre istoria și cultura dacilor. A obținut Premiul „Vasile Pârvan” al Academiei Române.

GALA CINSTIRII BĂNĂȚENE, ÎN TEMPLUL CULTURII DIN ARAD - TEATRUL „IOAN SLAVICI”

Preoți, dascăli, jurnaliști, medici, scriitori din județele Timiș, Arad, Caraș-Severin și Hunedoara – personalități cărora, joi, 12 iunie, în templul culturii arădene Teatrul „Ioan Slavici”, le-au fost conferite de către Uniunea Jurnaliștilor din Banatul Istoric (UJBI), cele mai înalte distincții ale Uniunii.

A fost a VI-a ediție a Galei Premiilor Recunoștinței Bănățene, una dintre cele mai mari sărbători ale culturii, din Țara Banatului. Amintim că fiecare laureat a fost prezentat de către un membru al Senatului Uniunii Jurnaliștilor din Banatul Istoric.

„Gala a fost binecuvântată de Înaltpreasfințitul Timotei, Arhiepiscop al Aradului”

„Cinstim astăzi personalități ale căror virtuți sunt așa de cunoscute încât nu e nevoie să mai fie prezentate. Avem laureați pe care îi recomandăm creațiile lor. E o Gală a Cinstirii, o sărbătoare a recunoștinței, a celor mai importante valori, din ceea ce se definește ca fiind Regiunea de Vest”, a declarat președintele Vasile Todi. În sala arhiplină cu invitați veniți din patru județe, Gala Laureatilor a debutat cu un cuvânt de binecuvântare rostit de Înaltpreasfințitul Părinte dr. Timotei Sevcicu – Arhiepiscop al Aradului. *Întâmpinăm cu bucurie această manifestare deosebită - a spus Înaltpreasfințitul Arhiepiscop - ceea ce se face prin „Uniune” pentru Banat are un preț foarte mare.*

Primul laureat a fost Preasfințitul Părinte GURIE, Episcop al Devei și Hunedoarei, la secțiunea „Culte”. Apoi, „doamna jurnalismului bănățean”, Lia Lucia Epure, directorul cotidianului regional ZIUA de Vest din Timișoara, a înmănat distincțiile următorului laureat, domnului Constantin MĂRĂSCU, premiat la secțiunea „Jurnalism”. *Mărăscu este în presă de 24 de ani, are multe fire cărunte în păr, dar are un suflet foarte bun. El a făcut parte din echipa care a deschis Radioul teritorial Timișoara și a lansat TV Timișoara în anii 90. Are peste 20 de premii naționale și internaționale, a scris șapte cărți de autor și 12 de coautor. Îl iubesc pentru modestia și valoarea sa, a subliniat Lia Epure, după care, a urcat pe scenă domnul Gheorghe Seculici, președintele Camerei de Comerț Industrie și Agricultură Arad. Domnia sa, i-a înmănat distincția primarului Timișoarei, Nicolae ROBU, premiat la secțiunea „Administrație”. La primirea distincțiilor, domnul Nicolae Robu a spus: Sunt onorat că am fost nominalizat și premiat de către Senatul UJBI. Mă străduiesc, ca fiu al Aradului ajuns în Timișoara, să răspund așteptărilor timișorenilor și ale tuturor celor care văd în Timișoara capitala Banatului. Tot ceea ce fac eu fac cu bună credință și dedicare, fiindcă așa sunt eu format.*

„Cuvântul poate să construiască sau poate

să distrugă!”

Nicolae Ioțcu, președintele Consiliului Județean Arad, a amintit că instituția pe care o conduce încurajează și militează pentru conservarea tradițiilor și pentru promovarea tinerilor. Motiv pentru care, domnul Nicolae Ioțcu a fost încântat să îi înmâneze Premiul pentru Excelență tinerei jurnaliste Nina Curița, redactorul-șef al cotidianului Jurnal de Caraș-Severin. Nina CURIȚA, la rândul său, în câteva cuvinte, și-a exprimat crezul său, în fața distinșilor oaspeți din sala teatrului arădean: „Cuvântul scris, știm cu toții, poate fi o unealtă care poate să distrugă, sau poate să construiască. Eu am ales să construiesc”.

Ioan Coriolan GÂRBONI, directorul Filarmonicii Banatul din Timișoara, premiat la secțiunea „Muzică clasică, a spus după primirea distincțiilor: *Acum 8 ani, când am fost numit directorul Filarmonicii, aveam 50 de*

spectatori, acum vin în medie 500 la fiecare spectacol.

Scriitorul Ioan Marin ALMĂJAN, a fost prezentat de către domnul Ionesie Ghiorghioni, vicepreședintele Consiliului Județean Caraș-Severin, drept cel mai important romancier pe care îl are azi Țara Banatului.

Marcel Vela, primarul Caransebeșului, l-a invitat pe scenă pe domnul prof. univ. dr. Dan V. POENARU, prorectorul Universității de Medicină și Farmacie „Victor Babeș” Timișoara. „Este primul medic din România care a făcut transplant de cartilaj”. Laureatul a încercat să explice motivația sa pentru nominalizare: *Când am fost informat că voi primi acest premiu, mi-am pus întrebarea: Care ar fi motivele pentru care Senatul acestei Uniuni de prestigiu să se oprească la mine? M-am gândit, în primul rând, la cei 42 de ani de activitate neîntreruptă la Universitatea de Medicină Timișoara și la Clinica de Ortopedie a Spitalului Județean. M-am gândit că, poate, mai mult decât aceasta, a contat ce am scris eu despre medicina și istoria medicinei din Banat. Sunt și membru al Uniunii Mondiale a Medicilor Scriitori.*

Rectorului Universității de Vest din Timișoara, domnului prof. univ. dr. Marinel PIRTEA, i-au fost înmănat distincțiile de către rectorul Universității „Eftimie Murgu” din Reșița, doamna prof. univ. dr. Doina Frunzăverde. În alocuțiunea sa, domnul rec-

tor a evidențiat faptul că primește distincțiile Uniunii, în numele „Universității de Vest” din Timișoara.

La secțiunea „folclor”, laureatul din acest an, a fost prof. Petrică MOISE. Distincțiile, i-au fost înmănat de domnul Ioan Guțu, edilul com. Birchiș, un împătimit interpret al taragotului.

Celebrul fost portar al echipei Steaua, eroul de la Sevilla, Helmuth DUCKADAM, a fost felicitat în numele Uniunii, de domnul Titu Bojin, președintele Consiliului Județean Timiș și membru în Senatul Uniunii.

Un moment emoționant, a fost acela în care Ioan Micurescu, primarul comunei Bata, din jud. Arad, ca fost student, a înmănat distincțiile Uniunii, dascălului său, domnul prof. univ. dr. Ioan VINTILĂ, de la Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară a Banatului.

Istoricul Liviu GROZA, cu foarte multe cărți scrise, cu multe descoperiri istorice și arheologice, a fost întâmpinat pe scenă de directorul Muzeului de Artă din Timișoara, domnul prof. univ. dr. Victor Neumann.

O prezentare-suspans a fost făcută – la finalul sărbătorii - de domnul Sorin Frunzăverde, președintele de onoare al Uniunii Jurnaliștilor din Banatul Istoric. Domnul președinte, l-a prezentat publicului pe scriitorul și criticul de artă Pavel ȘUȘARĂ. *Îmi revine onorata sarcină de a vorbi despre o personalitate complexă*

a culturii noastre. Domnia Sa este prozator, poet, publicist, critic și istoric de artă, specializat în arta contemporană, cercetător la Institutul de Istoria Artei al Academiei. Este născut în Bănie, în 29 decembrie 1952. Este absolvent al Liceului Eftimie Murgu din Bozovici, Caraș-Severin, cea mai mare personalitate care a absolvit acest liceu, și a terminat Institutul de Arte Plastice „Nicolae Grigorescu”, cu o teză condusă de Andrei Pleșu. Este publicist la săptămânalul de cultură „România Literară”, din 1992, la „Cronica de Artă”, este colaborator la „TV România Cultural”, al revistelor „Lucaefărul”, „Dilema”, „22” și „Orizont”, membru al Uniunii Scriitorilor din România. A fost o gală aproape thriller. Am prelungit suspansul pentru a avea plăcerea și onoarea de a vi-l prezenta pe Pavel Șușară”, a conchis președintele de onoare, domnul Sorin Frunzăverde, în aplauzele mulțimii încântate din sala Teatrului „Ioan Slavici”, din Arad.

În cuvântul său de încheiere, președintele Uniunii, domnul Vasile Todi a transmis cu elocință: *Cei care sunteți din alte țări românești mergeți și povestiți cum se răsplătesc valorile în Țara Banatului și în Țara Ardealului.*

PAGINĂ REALIZATĂ DE
GEORGE ONESCU